

Täysistunto

Perjantai 11.4.2025 klo 13.00—13.29

8. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ajoneuvolain muuttamisesta sekä siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 3/2025 vp
Valiokunnan mietintö LiVM 3/2025 vp

Toinen käsittely

Puhemies Jussi Halla-aho: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 8. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotukset, joiden sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä. — Keskustelu. Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

Keskustelu

13.03 **Juha Hänninen kok:** Kiitos, arvoisa puhemies! Liikenneturvallisuus on noussut kevään aikana yhä useammin keskusteluun, valitettavista syistä. Onnettomuudet, laiminlyönnit ja ajoneuvojen tekniset puutteet muistuttavat meitä siitä, että turvallisuus ei synny sattumalta. Se rakentuu lainsäädännöstä, valvonnasta ja selkeistä pelisäännöistä.

Arvoisa puhemies! Tämä lakikokonaisuus on tärkeä askel kohti turvallisempaa liikennejärjestelmää. Esityksessä muutetaan ajoneuvolakia, rikosrekisterilakia ja muita siihen liittyviä lakeja niin, että ajoneuvojen korjaus- ja huoltotyöhön pääsevät käsiksi vain luotettavat ja taustoiltaan puhtaat toimijat. Tämä on aivan olennainen asia, kun kyse on ajoneuvojen turvallisuusjärjestelmien tiedoista ja käyttöoikeuksista. Tämä tuo luottamusta sekä asiakkaille että yhteiskunnalle. Esityksessä puututaan myös kuljetusalan hyvämaineisuuden arviointiin ja riskiyritysten tunnistamiseen. Kun kyse on tavara- ja henkilöliikenteestä, on oltava varmuus siitä, että toimijat noudattavat sääntöjä ja että rikkomuksista koituu seuraamuksia. On hyvä, että jatkossa myös työsuojeluviranomaisen havainnot otetaan huomioon riskiarvioissa.

Arvoisa puhemies! Katsastus- ja yksittäishyväksyntätoimintaa koskevissa muutoksissa Liikenne- ja viestintävirastolle annetaan paremmat välineet taustojen tarkistamiseen. Oikeus saada tietoja sakkorekisteristä täydentää kuvaa siitä, millaisten toimijoiden käsissä liikenteen turvallisuus lopulta on. Tämä on tarkkarajaista mutta tarpeellista. Valiokunta on mietinnössään kiinnittänyt huomiota myös pelastustoimintaan. Sopimuspalokuntien rooli on elintärkeää. On oikein, että heidän ajoneuvohankintoihinsa liittyvää verokohtelua selvitetään ja turvataan. Tämän osalta työ jatkuu vielä.

Arvoisa puhemies! Nämä muutokset ovat teknisiä mutta vaikutuksiltaan merkittäviä. Ne eivät näy kansalaisille heti, mutta ne lisäävät luotettavuutta, läpinäkyvyyttä ja ennen kaikkea turvallisuutta. Kannatan hallituksen esitystä ja kiitän valiokuntaa huolellisesta työstä. — Kiitoksia, arvoisa puhemies.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 39/2025 vp

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Heinonen.

13.05 Timo Heinonen kok: Arvoisa herra puhemies! Tämä lainsäädäntö parantaa meidän liikenteen turvallisuutta. Edustaja Hänninen käytti hyvän puheenvuoron tuossa edellä, ja kysehän tässä on näistä teknisistä kysymyksistä, autohuoltojen ja näiden näkökulmasta. Meidän tulee tehdä kyllä määrätietoisesti toimia turvallisemman liikenteen puolesta. Tämänkin talven ja nyt ihan lähipäivien aikana olemme saaneet lukea ja kuulla huolestuttavia suru-uutisia tien päältä nuorten onnettomuuksista, joissa on erilaisia syitä taustalla. Aika usein menemme sen taakse, että kerrotaan, että liiallinen tilannenopeus oli syy onnettomuuteen, mutta kyllä tosiasiallinen syy löytyy aina siitä ratin ja penkin välistä. Meillä on valitettavasti liikenteessä myös sellaisia kuljettajia, joiden ei siellä pitäisi syystä tai toisesta olla.

Mikä sitten on esimerkiksi näiden 17-vuotiaiden nuorten korttien tulevaisuus? Itse en lähtisi niitä ainakaan kieltämään. Se on tärkeä osa harvaan asutussa maassa, kun nuoret käyvät esimerkiksi ammattikoulussa tai lukiossa tai sitten harrastustensa parissa. Eli itse puolustan järjestelmää, jossa 17-vuotiaan korttiin voi saada poikkeusluvan tiettyjen ehtojen täytyessä, mutta itse olisin valmis lisäämään siihen koulutusta. Esimerkiksi ajoharjoitteluradat, liukkaan kelin radat, ovat tällä hetkellä tilanteessa, että ne tästä maasta poistuvat, jos niille ei tule tämältyyppistä käyttöä. Olen sitä mieltä, että esimerkiksi näiden nuorten saamien korttien yhteydessä olisi hyvä lisätä sitä ammattilaisten, autokoulun opettajien, antamaa opetusta ja myös liukkaan kelin ajoharjoitteluradoilla annettavaa opetusta. Se olisi seuraava askel turvallisemman liikenteen puolesta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Autto, olkaa hyvä.

13.08 Heikki Autto kok: Arvoisa herra puhemies! Tosiaan liikenne- ja viestintävaliokunnassa olemme käsitelleet tätä hallituksen esitystä, ja mietintö on nyt ensimmäisessä käsittelyssä täällä suuressa salissa koko eduskunnan ollessa koolla. Olen varma, että voimme hyvillä mielin yksimielisesti hyväksyä tämän lain sisällön.

Kyse on lähinnä jossain määrin tietysti teknisluontoisesta, kuten EU-lainsäädännöt usein ovat, EU-lainsäädännön toimeenpanosta. EU-lainsäädännöllähän varmistetaan se, että riippumattomilla huoltamoilla on käytettävissään riittävästi ajoneuvojen valmistajien antamaa tietoa ajoneuvojen kriittisistä turvallisuuteen vaikuttavista teknisistä tekijöistä. Kun tietysti tällainen ajoneuvojen turvallisuuteen vaikuttava tekninen tieto on esimerkiksi rikollisten näkökulmasta erittäin kiinnostavaa, niin tällä lainsäädännöllä nyt toimeenpannaan se, että näiden riippumattomien korjaamoiden, jotka tätä RMI-tietoa voivat ajoneuvovalmistajilta saada, on pystyttävä tällaisen SERMI-sertifikaatin saamiseen, ja sen edellytykseksi säädetään nyt sitten puhdas rikosrekisteri. Tämä koskee sekä näitä huoltamoyrityksiä että sertifioituja työntekijöitä.

Tämä varmasti lisää noin yleensä tällaista rikostorjuntaa Suomessa ja Euroopan unionissa, että puhdasta rikosrekisteriä alan toimijoilta edellytetään. Varmaan tässä tänään, kun perjantain täysistuntoja usein monet nuoret tulevat seuraamaan, viesti, jonka haluaisin välittää kaikille, on se, että rikos ei kannata. Tekemällä rikoksia voi tie nousta pystyyn, tässä tapauksessa vaikkapa auton huoltoalalla. Näin ollen kannattaa aina miettiä asioita ja sitä omaakin tulevaisuutta eteenpäin ennen kuin ryhtyy sellaiseen tekoon, joka voi sitten vaikka tämän lainsäädännön perusteella viedä niitä uramahdollisuuksia.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 39/2025 vp

Mutta, arvoisa puhemies, siis kaiken kaikkiaan hyvä lainsäädäntö, joka estää rikollista toimintaa Suomessa ja Euroopassa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Koponen, olkaa hyvä.

13.10 Ari Koponen ps: Arvoisa herra puhemies! Esitys on oikein erinomainen, ja onkin helppo ymmärtää, miksi valiokunta on päättänyt tässä yksimieliseen mietintöön asian osalta. Edustaja Autto nosti äsken esiin tämän rikosasian nuorille, ja nyt kun täällä on tänään paljon ihmisiä lehtereillä, niin tämä näyttää myös sen, että eduskuntatyö ei ole aina riiteilyä, vaan myös yksimielisyyttä löytyy. [Eduskunnasta: Erinomainen puheenvuoro!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Joona Räsänen, olkaa hyvä.

13.11 Joona Räsänen sd: Arvoisa puhemies! Tästä edustaja Koposen puheenvuorosta on hyvä jatkaa. Niin kuin täällä on moni kollegoista jo todennut hyvin, tässähän on kyseessä yksimielinen liikenne- ja viestintävaliokunnan mietintö. Tämähän me yksimielisesti koko eduskuntana viemme sitten eteenpäin, ja aikanaan nämäkin säännökset tulevat voimaan. Varsinkin tänä aikana, kun paljon enemmänkin korostuvat eri ryhmien väliset mielipideerot erilaisissa kysymyksissä, on hienoa, että meillä on myös sellaisia asioita, joita voimme yksituumaisesti tässä salissa tukea ja viedä eteenpäin. Kun tässä tapauksessa nyt tätä EU:n puiteasetusta täytäntöönpannaan Suomen osalta kansallisella sääntelyllä, niin tällähan nyt viime kädessä nimenomaan parannetaan liikenteen turvallisuutta.

Tässähän ne kaksi keskeisintä muutosta liittyy juuri siihen, että toisaalta erilaiset huoltamatoimijat saisivat paremmin tietoja, mitkä liittyvät ajoneuvojen turvallisuuteen, ja sitä kautta he pystyvät tekemään omat hommansa paljon paremmin, jotta he ylläpitävät sitten sitä kautta myös näiden ajoneuvojen turvallisuutta, kun ne jälleen liikenteeseen menevät. Toisaalta mahdollistetaan tiedonsaantioikeus viranomaisille heistä, jotka ajoneuvojen turvallisuudesta vastaavat siellä huoltamoissa. Tämä liittyy nimenomaan siihen kysymykseen, minkä tässä esimerkiksi edustaja Autto nosti hyvin esille, että sitäkin kautta katsotaan, että he, jotka työskentelevät näiden ajoneuvojen parissa, ovat sitten rehellisiksi ja kuuliaisiksi todettuja kansalaisia ja sieltä taustalta ei ainakaan hirveästi mitään rötöstelyä löydy.

Senpä takia, arvoisa puhemies, on hyvä todeta, että vaikka monesti tällaiset muutokset vaikuttavat hyvin teknisiltä ja, joku voisi jopa sanoa, hieman tylsäkköiltä, niin silti näilläkin kaikilla muutoksilla on vakaa aikomus palvella sitä keskeisintä tavoitetta, joka tässäkin tapauksessa on liikenteen turvallisuus, ja tätä kautta edistetään nyt sitä. On hienoa, että tätä yhteistyössä Euroopan unionin alueella on tehty. Ja kun tätä puitesopimusta aikanaan on yhdessä muiden maiden kanssa tehty, niin nyt sitten tätä kansallisesti tässä pannaan täytäntöön ja viedään säädökset meidän omaan säädöskokoelmaan. Sitä kautta sitten huolehdimme omalta osaltamme siitä, että turvallisuus myös tieliikenteen asioissa näiltä osin parane. Oikein hyvä esitys.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Elomaa, olkaa hyvä.

13.13 Ritva Elomaa ps: Arvoisa puhemies! Kannatan tätä hyvää hallituksen esitystä ja kiitän valiokuntaa hyvästä työstä ja yhteistyöstä tässä yhteydessä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 39/2025 vp

17-vuotiaiden liikenneonnettomuudet ovat viime vuosina puhuttaneet, varsinkin nuorten kuljettajien ja autoissa olleiden menehtyneiden ja loukkaantuneiden henkilöiden takia. Nämä ovat niin surullisia ja niin järkyttäviä tapahtumia ja menetyksiä, ja jotenkin täytyy sanoa, että turhia menetyksiä. Ja kuten edustaja Heinonen puheenvuorossaan jo totesi aikaisemmin, niin mietin sitä, että kyllä ajokoulutukseen pitää panostaa entistä enemmän ja huomioida hyvä opetus varsinkin nuorten kohdalla ja tietysti kaikkien, jotka ajokorttia haluavat. Ajo-opetukseen pitää kiinnittää huomiota. Mahdollisuudet liukkaalla kelillä hallita autoa on valtavan tärkeää myös, ja sen on ehdottomasti kuuluttava myös ajo-opetuksen piiriin. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Zyskowicz, olkaa hyvä.

13.14 Ben Zyskowicz kok: Arvoisa herra puhemies! Otin puheenvuoron todetakseni, että tämä liikenneturvallisuuteen liittyvä lakiesitys on hyvä esimerkki siitä yksituumaisuudesta, joka usein täällä talossa vallitsee. Meillä on yksimielinen valiokunnan mietintö ja hyvin todennäköisesti tulee olemaan yksimielinen täysistunto.

Joskus jossakin valiokunnassa on hyvin tulehtunut tilanne ja joku valiokunnan jäsen saattaa lausua julkisuuteen, että tämä on hyvin sairas työyhteisö ja epäterve ja muuta. Siitä voi suuri yleisö saada sellaisen käsityksen, että tavanomaista eduskuntatyössä olisi se, että valiokunnissa riidellään, jarrutetaan, tapellaan. Tämähän on täysin väärä mielikuva. Valtaosin ja normaalisti valiokuntatyö on hyvin asiallista, yhteistyöhenkistä. Jos ollaan eri mieltä asioista, niin kuin usein ollaan, niin oppositio saattaa todeta sen erimielisyytensä niin, että ei voi yhtyä valiokunnan enemmistön kantaan, mutta ei siitä tehdä mitään show'ta tai numeroa.

Samoin on täällä suuressa salissa: totta kai kyselytunti ja tuollaiset hyvin, sanoisiko, kiihkeät keskustelut täällä salissa kuuluvat asiaan, mutta ei sekään kerro siitä, että valtaosista asioista olisimme kiihkeästi eri mieltä, puhumattakaan, että se kertoisi siitä, että kansanedustajat sitten, kun siirtyvät tästä tuonne käytäville ja kuppilaan ja työhuonesiipeen, siellä jatkaisivat jollain tavoin poliittista kiistelyä asioista.

Halusin tämän sanoa, koska valitettavasti joistakin yksittäisistä tilanteista yksittäisessä valiokunnassa, nyt viime aikoina sosiaali- ja terveysvaliokunnassa, on syntynyt kovin virheellinen käsitys siitä, mikä henki täällä eduskunnassa noin yleisesti ottaen vallitsee.

Ja jos ajatellaan kyselytunteja, niin niissä on tarkoituskin, että edustajat ja puolueet tuovat esiin omia näkemyksiään, haastavat hallitusta. Ne voivat olla hyvinkin kipakoita, mutta eivät nekään kerro mitään siitä, että me täällä oikeasti olisimme toistemme kurkussa tai tukassa kiinni. Yhdessä ja hyvässä yhteistyössä pyrimme isänmaan asioita hoitamaan.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ja muistutan edustajia, että keskustelemme hallituksen esityksestä laiksi ajoneuvolain muuttamisesta sekä siihen liittyviksi laeiksi. — Edustaja Pauli Kiuru, olkaa hyvä.

13.17 Pauli Kiuru kok: Arvoisa puhemies! Todellakin kannatettava laki, ja tässäkin laissa sivutaan turvallisuutta.

Sen verran jatkan tuosta Zyskowiczin puheenvuorosta, että kun meillä on 17 valiokuntaa, niin kaikki ne valiokunnat ja jaostot, joissa olen saanut 14 vuoden aikana olla, ovat hyvin yhteistyökykyisiä. Tällä hetkellä se on erittäin tärkeätä, kun turvallisuudesta puhutaan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 39/2025 vp

Omissa valiokunnissani — puolustusvaliokunnassa ja tiedusteluvalvontaval valiokunnassa — on hyvin ratkaisukeskeinen, yhteistyökykyinen ilmapiiri.

Näihin ajokorttiasioihin. Olen myös itse huolestunut siitä, miten näitä onnettomuuksia on tullut, ja se on meillä kaikilla tiedossa. Se on ihan kehitysfysiologinen ja psykologinen fakta, että nuoren ihmisen aivotoiminnot eivät ole kehittyneet vielä sillä tavalla kuin aikuisilla. Kehitys jatkuu noin 25 ikävuoteen. Eli näiden poikkeuslupien kanssa pitää olla hyvin varovainen ja kriittinen, ja kun niitä myönnetään — olen sitä mieltä, että niitä voidaan myös jatkossa myöntää — niin pitää olla suurta harkintaa ja ehkä joitain rajoituksia tarkemmin, mihin aikaan, millä nopeuksilla ja missä niillä ajoneuvoilla saa ajaa. Turvallisuudesta on kysymys.

Keskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyt, hallituksen esitykseen HE 3/2025 vp sisältyvät 1.—5. lakiehdotuksen. Lakiehdotusten toinen käsittely päättyi. Eduskunta hyväksyi mietintöön sisältyvän lausumaehdotuksen. Asian käsittely päättyi.